

Ouderblik

Ledenwerving en -binding

Inleiding

Nieuwe ouders zoeken en vinden is geen gemakkelijke opdracht voor een ouderwerking. Deze ouders houden blijkt vaak nog minder evident. Het is belangrijk doordacht te werk te gaan bij het werven en binden van nieuwe vrijwilligers. In deze ouderblik reiken we enkele handvatten aan die jou kunnen helpen om een vrijwilligersbeleid op te stellen. We starten met het werven van leden, bekijken hoe je aan ledenbinding kan werken en geven tot slot enkele kant-en-klare materialen mee.

Werken met vrijwilligers brengt naast ledenwerving en –binding nog heel wat praktische zaken met zich mee. Zo moet je voldoen aan de vrijwilligerswetgeving, ga je best na welke verzekeringen je nodig hebt, Hiervoor verwijzen we naar onze ouderblik '[Vrijwilligers in de ouderwerking verzekeren](#)' of kan je steeds terecht bij iris.van.schoorisse@g-o.be.

Ledenwerving

Identiteit en imago

Wanneer duidelijk wordt dat enkele ouders de ouderwerking zullen verlaten op het einde van het schooljaar, schiet de gemiddelde ouderwerking snel uit de startblokken met enkele dagen intensief flyeren. Soms loont het echter de moeite om enkele stappen terug te zetten. De belangrijkste stap bij het werven van nieuwe leden wordt immers vaak overgeslagen omdat we liefst zo snel mogelijk actie ondernemen.

Om nieuwe ouders te prikkelen, is het belangrijk te weten wat je wil, waar je sterk in bent en waar je kansen liggen. Dit kan je doen door vooraf je **identiteit en imago** te bepalen. Zo voorkom je dat je wervingsverhaal niet overeenstemt met de werkelijkheid en tegelijkertijd verhinder je dat vrijwilligers voortijdig afhaken omdat de ouderwerking toch niet blijkt te zijn wat ze gedacht hadden.

In kaart brengen van de identiteit van je ouderwerking

Wie zijn wij? Waar staan we als vereniging voor? Strookt de manier waarop we nu georganiseerd zijn met wie we willen zijn? Een identiteit die intern 'leeft', heeft onmiddellijk effect, zowel binnen- als buitenshuis. Om nieuwe vrijwilligers te enthousiasmeren, bepaal je best eerst je identiteit. Je brengt in kaart wat je onderscheidt van andere organisaties.

Het imago van de ouderwerking bevragen

Wat denken de andere ouders over de ouderwerking? De gemakkelijkste manier om het imago van je ouderwerking te leren kennen, is het gewoon bevragen. Neemt de school geregeld een enquête af bij de ouders, waarom niet enkele vragen toevoegen over de bekendheid van de ouderwerking? Maar ook de ouderwerking kan een korte vragenlijst klaarleggen op het volgende oudercontact of schoolfeest. Of steekproefsgewijs enkele ouders aanspreken aan de schoolpoort kan ook heel wat informatie opleveren.

Op onderzoek: identiteit en imago

Komen de identiteit en het imago van de ouderwerking overeen en is dit een positief verhaal? Prima. Dan kan je leden **werven!**

Hebben de andere ouders van de ouderwerking een eerder negatief beeld, én blijkt dit ook te kloppen met de werkelijkheid? Zet de wervingscampagne dan even stop en probeer te werken aan de **sfeer** in de groep. Nieuwe vrijwilligers voelen snel aan wanneer de dynamiek binnen een groep niet klopt, ze zullen sneller afhaken en niet snel geneigd zijn om terug te keren na een negatieve ervaring.

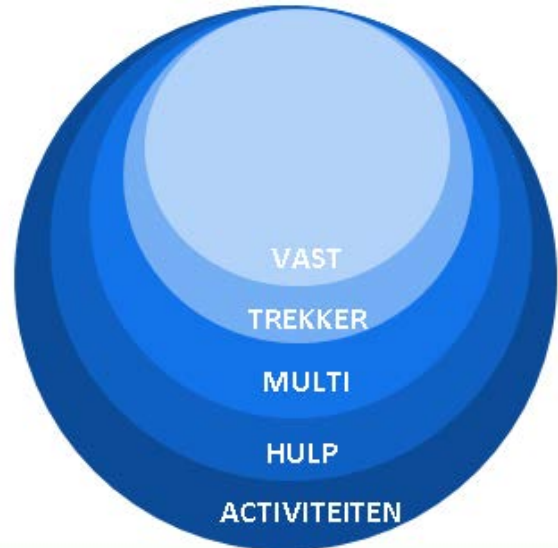
Strookt het beeld dat de andere ouders van de ouderwerking hebben niet met het beeld dat jullie zelf willen brengen? Besteed dan veel aandacht aan **positieve beeldvorming**. De activiteiten zijn de plaats bij uitstek om een samenhangend verhaal te brengen en nieuwe ouders een eerste maal op een leuke manier met jullie in contact te brengen.

Neem zeker een kijkje bij 'kant – en – klaar materiaal' achteraan deze ouderblik en laat je inspireren.

Groeien in participatie

Toen jij als ouder voor het eerst met je kind op school kwam, stapte je waarschijnlijk niet vanaf dag één in de ouderwerking. Zoals de meeste ouders zal je misschien eerst een afwachtende houding aangenomen hebben. Je nam deel aan **activiteiten** van de school of de ouderwerking waarop ouders welkom waren. Die evenementen waren leuk, je voelde je als ouder welkom, je werd vriendelijk onthaald en hield er een aangenaam gevoel aan over. Je nam meerdere keren deel aan activiteiten en elke keer opnieuw was je tevreden. Toen je een oproep zag van de ouderwerking of zelfs persoonlijk werd aangesproken om een handje mee te komen **helpen** of eens ideeën aan te brengen, zei je dan ook onmiddellijk 'ja'. Ook hier werd je vriendelijk onthaald, je hulp werd duidelijk geapprecieerd, de sfeer zat erin.

Natuurlijk zeg je ook de volgende keren 'ja' wanneer je gevraagd wordt en wordt zelfs **multi**-inzetbaar voor verschillende taken. Je betrokkenheid groeide, je vertelt ook aan andere ouders over je positieve ervaringen en moedigt hen aan om ook eens af te komen of te komen helpen. Op die manier ben je een **trekker** voor de ouderwerking, je trekt andere ouders aan. Je leert de school en de andere ouders steeds beter kennen. Je hebt ideeën over dingen die anders, beter of meer gedaan kunnen worden. Uiteindelijk kriebelt het zo hard dat jij weleens je ideeën wil aanbrengen. Wanneer je persoonlijk gevraagd wordt om lid te worden van de **vaste kern**groep, ga jij daar dan ook enthousiast op in.

Het verhaal zoals hierboven beschreven gaat op voor heel veel ouders binnen de school/ouderwerking. Zij begeven zich doorheen de verschillende lagen. Weinig ouders zullen meteen in de ouderwerking stappen wanneer ze gloednieuw zijn en de school en andere ouders nog niet kennen.

Wil je graag dat ouders zin hebben om zich bij de vaste kerngroep te voegen? Hou er dan rekening mee dat het een absolute must is om ouders in alle lagen van de vrijwilligerswerking gelijk te waarderen en te appreciëren. Een ouder die de eerste keer komt helpen klussen bijvoorbeeld en meteen warm onthaald wordt, plezier beleeft en ook nog eens oprecht bedankt wordt, wil waarschijnlijk nog wel eens terugkomen om te helpen. Omgekeerd zal de nieuwe ouder die zich niet geapprecieerd en aan zijn lot overgelaten voelt die dag, niet snel meer komen helpen.

Veel ouderwerkingen zetten aan het einde van het jaar de vaste kern in de bloemetjes. Vergeet ook niet je andere vrijwilligers te waarderen en te bedanken! Hun hulp heb je broodnodig om je activiteiten te kunnen realiseren en je voortbestaan te garanderen.

Ledenbinding

Er zijn veel verschillende mogelijkheden om als ouder je vrije tijd in te vullen: gezin, huis, sport, cultuur, goede doelen, vrijetijdsbesteding kinderen enz. We mogen dus dankbaar zijn als ouders net de ouderwerking op school uitkiezen om hun kostbare tijd in te steken. Een groep geëngageerde ouders waar je steeds kan op rekenen en die de knepen van het vak kennen, het is goud waard voor een ouderwerking! Het is dus heel belangrijk om de ouders die al lid zijn van de ouderwerking hiervoor te bedanken en hun betrokkenheid niet zomaar vanzelfsprekend te vinden!

Wat zorgt ervoor dat ouder in een ouderwerking blijven?

Er bestaan heel wat theorieën over motivatie, een ervan is de zelfdeterminatietheorie. Deze theorie legt uit en hoe en wanneer mensen enthousiast en gemotiveerd blijven doen wat ze doen. Het gaat dus over vrijwillige engagementen, activiteiten waartoe mensen niet verplicht worden. Volgens de theorie heeft iedereen 3 psychologische basisbehoeften: competentie, autonomie en verbinding.

Motivatie: waarom mensen blijven doen wat ze doen

De behoefte aan **competentie** betekent dat mensen het gevoel moeten hebben dat ze de capaciteiten hebben, dat ze 'het kunnen'. Je kan dit stimuleren bij vrijwilligers door vertrouwen te geven, positief te bekrachtigen en aan te moedigen, veel leerkransen te geven, enz.

De behoefte aan **autonomie** houdt in dat vrijwilligers zelf keuzes moeten kunnen maken. Als er binnen de ouderwerking keuzevrijheid is, eigen initiatief gestimuleerd wordt en ouders aangesproken worden op verantwoordelijkheden, dan wordt gewerkt aan die behoefte.

De laatste behoefte is **verbinding**. Deze behoefte heeft te maken met de onderlinge positieve relatie met de andere ouders in de ouderwerking: geaccepteerd en gerespecteerd worden, accepteren en respecteren enz. Bedankingen, een sfeer van samenwerken, eigenheid respecteren enz. helpen er voor te zorgen dat aan deze behoefte voldaan wordt.

Wat kan je als ouderwerking doen zodat je leden in de ouderwerking blijven?

Heel veel! De ouders positief aanmoedigen, voldoende vrijheid geven en hen appreciëren als groep, dat is de kern. Je kan dat op veel manieren tonen. Het geheim zit in de kleine dingen.

Enkele voorbeelden:

- een dankwoordje in een speech
- een schouderklopje na een moeilijke activiteit
- de groep de kans geven om zelf hun werkwijze te bepalen
- een digitaal kaartje tijdens de week van de vrijwilliger
- een verjaardagssmsje, ouders laten kiezen
- de vrijwilliger(sgroep) eens in de kijker zetten op Facebook
- een filmpje maken van de ouderwerking
- iedereen een badge geven van de ouderwerking
- een gezamenlijke activiteit zoals een picknick of een uitstap

Evaluëren in de ouderwerking

Evaluëren is een onderdeel van een vrijwilligersbeleid zoals het werven en het binden van vrijwilligers dat ook is. Een evaluatie zorgt ervoor dat vrijwilligers hun taken goed en met plezier blijven vervullen. Een evaluatie is een goede gelegenheid om mensen aan het woord te laten over hun persoonlijke ervaringen en verwachtingen. Wanneer je op geregelde tijdstippen wat tijd vrijmaakt om je vrijwilligers aan het woord te laten, dan kan je kort op de bal spelen op wat er allemaal in de ouderwerking gaande is.

‘Hoe heb je jouw taak vandaag ervaren?’ na een activiteit kan jouw ouderwerking al behoorlijk wat inzichten opleveren. Soms is een grondigere aanpak nodig.

Enkele voorbeelden:

- Elk jaar verlaten enkele ouders de ouderwerking om allerlei redenen. Maak tijd voor een ‘exit’-gesprek: met welk gevoel verlaten zij de ouderwerking? Hebben ze enkele verbetersuggesties? Tevreden vrijwilligers, ook al verlaten ze de ouderwerking, zijn een goed uithangbord voor je organisatie.
- Bij elke activiteit hebben jullie telkens heel wat nieuwe helpende handen, maar ze komen nooit terug. Ga na of jouw ouderwerking aantrekkelijk genoeg is voor nieuwe leden.

Neem een kijkje bij ‘kant – en – klaar materiaal’ of vraag raad aan een [medewerker](#) van GO! ouders.

Kant en klaar materiaal

Bedankingskaartjes

Bedank je vrijwilligers af en toe eens voor hun inspanningen en inzet. Dat kan bijvoorbeeld met deze [bedankingskaartjes](#).

Ouderwerkingscan

De ouderwerkingscan is een vragenlijst voor de leden van de ouderwerking. Aan de hand van enkele vragen leer je de sterke punten en de werkpunten kennen van jouw ouderwerking. De vragenlijst helpt jou bepalen waar er drempels ingebouwd zitten, waar je nog kan en wil aan werken, waarin de ouderwerking sterk is en hoe je dit naar buiten kan brengen, enz. Vraag de ouderwerkingscan aan bij Veerle.Vyverman@g-o.be

Menukaart voor ouderbevraging

Neemt de school geregeld een enquête af bij de ouders, waarom niet enkele vragen toevoegen over de bekendheid van de ouderwerking? Zo kan je je ledenwervingsacties nog beter afstemmen. De [menukaart ouderbevraging](#) kan inspiratie geven.

Affiches

Zorg ervoor dat de bekendmaking van je activiteiten in het oog springt. Op die manier trek je gemakkelijker nieuwe vrijwilligers aan voor de ouderwerking. Dat kan door gebruik te maken van de [gratis kleurenaffiches](#) van GO! ouders.

Wie doet er mee?

Bezorg de ouders een [wie-doet-er-mee-formulier](#) en laat hen aanduiden op welke manier zij betrokken willen zijn bij de school van hun kinderen. Met het wie-doet-er-mee-formulier krijgen ouders inspiratie van wat er allemaal kan op school en kunnen ze zelf ook nieuwe ideetjes doorgeven aan de school. Zo kunnen ze hun engagement zelf kiezen, wat belangrijk is om gemotiveerd te blijven.

